

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inserati pett Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — >Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5.
Telefon štev. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODROUZNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

V INDIJI ZOPET VRE Justifikacija štirih indijskih nacionalistov je izzvala po vseh večjih mestih Indije krvave izgred

Bombay, 13. januarja. Vest o usmrtiltvi štirih indijskih nacionalistov v Pooni, ki so se udeležili nemirov v Solapurju, se je razširila ter blisk po vsej državi ter izzvala med indijskim prebivalstvom silno razburjenje in ogorčenje, tako da je prišlo v številnih večjih mestih do velikih demonstracij in spopadov s policijo. V Pooni je skršalo več tisoč Indijcev naskočiti zapore. Policiji se je le z načinjo težavo posrečilo pregnati demonstrante. Položaj v Pooni je kljub temu zelo resen.

V Bombaju, Karachiju, Dehliju in drugih mestih so demonstranti napadli policijo. Prišlo je do resnih spopadov, v katerih je bilo na stotine ljudi ranjenih, med njimi najmanj 100 težko. Tudi veliko število stražnikov je dobilo težje in lažje poškodbe. V Bombaju in Karachiju so demonstranti prisilili policiste, da so sneli čelade z glav in tako počastili spomin štirih usmrčenih Indijcev. Poiskusi demonstrantov, da bi onemogočili železniški promet, se je za

e krat izjalovil. V Bombarju so množice ustavile več voz cestne železnice ter jih prevrnile. Na policijo, ki je prihital na pomoko, so zmetali ogromno množico kamena. Policija je oddala ...ed razburjeno množico več salv iz pušk. Nemiri so se med tem razširili tudi že na evropski del Bombaja. V prestolnici vlada silno razburjenje. Zaradi čim prejšnje izpostavitve miru in rada so bile povzvane močni vojaški oddelki na pomoč.

Bombay, 13. januarja. Od povsod izjavljo v velikih nemirih in krvavih protestnih demonstracij. V Pooni je razjarjena množica napadla zapore. Policija je moral streljati ter je ranila več oseb. V Karachiju so bili nemiri izredno krvavi. V bojih med policijo in množico je bilo 50 oseb težko in več sto lahko ranjenih. Slučeni prizori se dogajajo v Bombaju, kjer je razjarjena množica uničevala ...se kar je prišlo pod roke. Število arretiranih je zelo veliko.

Ker so nemiri zavzeli nevaren obseg in

se štirijo po vsej Indiji, je vlada proglašila v glavnih mestih obsedno stanje in prepovedala vse shode.

Zmerni angleški ter indijski krogi zelo obžalujejo te krvave dogodke, ki so v Londonu pravka bolj pomembni, ker so v Londonu pravka usnešno zaključili indijska konferenca.

Zmerni politični krogi so mnenja, da je eksekucijo v Pooni izrabil indijski Kongres in tako ponovno razpalil ljudske strasti proti angleški vladavini. Jasno je, da znajota takih dogodkov kazniti uvedbo ustave v Indiji in ojačati tiste angleške politične kroge, ki menijo, da Indija ni zrela za široko-grudno ustavo ter da še vedno potrebuje močne roke, da se zabripi kaos.

Glede na to je zadnje krvave dogodke tem bolj obžalovati, ker bodo ojačali ekstremne struge na obeh straneh ter tako zastupili politično ozračje, ki se je zadnje čase pod vtisi uspešnega poteka indijske konference zelo pomirile.

Medtem bo angleška vlada proučila posredovanje, ki bo na dnevnem redu januarskega zasedanja Društva narodov. »Times« končno naglaša, da bo morala mednarodna diplomacija biti zelo previdna in odločna, ako ne bo hotela ovirati mednarodne akcije, ki jo bo zahteval ves civilizirani svet.

Liberija je afriška republika, ki je pod vplivom Združenih držav. Površina meri 95.400 kvadratnih kilometrov ter ima po ljudskem štetju iz leta 1927 1.560.000 prebivalcev. Ima zelo razvito trgovino kava, kavčuka in slonove kosti. Letno izvaža tega blaga za nad 1 milijon dolarjev. Prebivalstvo do polovice tvorijo črni, ki so res pravji sužnji in jih prodajajo na trgu kot živino. Zaradi preiskave, ki jo je uvedel DN, je predsednik republike Charles King podal ostavko.

Liberija – dežela suženjstva

Porazne ugotovitve preiskovalne komisije Društva narodov o razmerah v Liberiji

London, 12. januarja. AA. Angleški listi posvečajo poročilo mednarodne preiskovalne komisije o suženjstvu v zamorski republiki Liberiji veliko pozornost. Poročilo Društva narodov navaja, da je republika tolerirala trgovino s sužnjimi.

»Times« pravi, da je bila uprava v Liberiji tako kruta in korupcija in da so črni tako nesramno izrabljali, da civiliziran svet ne bo miroval, dokler se ne bodo korenito odpravile te razmere ter uvedel v Liberiji sistem, ki bo pravicien in zagotovil dostojno postopanje z delavstvom.

Način, kako naj se te forme izvedejo, je precej delikatno ter mednarodno vprašanje. Liberija je član Društva narodov ter se za razmere v tej državi zelo zanimalo Združenje države. Naravno je, da je stališče ameriškega državnega urada do tega vprašanja zelo važno.

Nova akcija za pomirjenje make-donstvjuščih

Sofija, 13. jan. Ker poslednji poskus kralja Borisa za pomirjenje med razprtimi makedonskimi strujami ni imel uspeha, je storjena ponovna inicijativa za pomirjenje makedonstvjuščih. Angažirani so sedaj za ta posel znani javni delavci, med njimi tudi vseučiliški profesorji. Študentovski klub Makedoncjev je izdal proglas, v katerem obsoja tako Protogerovce, kakor tudi Mihajlovce. Vendar pa je malo verjetno, da bi imel kaj uspeha tudi ta poskus, zlasti ker se vrši koncem tega meseca pred sofijskim sodiščem razprava o raznih nasilnostih makedonstvjuščih.

Zadar odvisen od Rima

Pariz, 13. jan. M. Tempes poroča iz Rima, da je bil objavljen dekret, s katerim se podaljša zakon o posebni podpori Zadru.

Italijanski listi objavljajo pri tej priliki govor dalmatinškega poslance Duce, ki opozarja na skrajno težaven položaj Zadra. Duda pravi, da je Zadar obsojen na smrt, če ga Rim ne bo vzel v svojo posebno zaščito. Zadarsko zaledje je pripadlo Jugoslaviji in Zadar nima sedaj od česa živeti. Dolžnost rimske vlade je, da ga podpre in tem vsaj deloma popravi grehe prejšnjih režimov, ki so dopustili, da se je Dalmacija tako razkosala.

Trgovinska pogajanja Avstrije in Madžarske

Dunaj, 13. jan. Danes prispe semkaj madžarska delegacija za preliminarna trgovinska pogajanja med Madžarsko in Avstrijo. Madžarski delegaciji načeluje poplaščeni minister Alfred Mickl. Pogajanja se bodo nanašala samo na priprave za pričetek oficijelnih pogajanj, ki se bodo nekolikov zavezki, kakor vse kaže, ker je madžarska vlada sponzorila z Dodekanese, ki se bori skupaj z nepristojitelju za osvobanje svoje domovine izpod italijanskega jarja. Živila svoboda — Jugoslovenska omladina iz Julijanske Krajine.

Katastrofalno pomanjkanje kuriva v Rusiji

Mesta so brez drv, železnice pa imajo samo še za 10 dni premoga — Desorganizacija transportne službe

Moskva, 13. jan. Zaradi pomanjkljivega dovoza kuriva je močno prizadeto prebivalstvo po mestih, kakor tudi obratovanje mnogih tovarn in železnic. Železnice, ki spadajo pod upravo v Omsku, imajo kuriva samo še za deset dni. Gleda na težki položaj je predsednik lesne unije Smirnov pozval vodje ruske transportne uprave Rudzutakova, naj čim bolj pospeši dovoz lesa in naj v prometu daje prednost vlakom, ki dovozijo les v mesta. Dovoz kuriva v Moskvo je popolnoma zastal, ker je pridevanje drv močno zastalo za kočino, ki je bila določena v državnem petletnem načrtu. V

Remarqueov film

v Rusiji

Moskva, 13. januarja. Moskovska vlašča se pogaja z ameriškim filmskim koncernom Universal Pictures za dobov Remarquevega filma »Na Zapadu nič nenevega«, ki bi ga želela sovjetska vlada predvajati v vsej Rusiji, ker smatra, da je v skladu s političnimi in kulturnimi tendenciami sovjetske politike. Pogajanja so že daleč uspela, da bodo potrebné komisije filma izdelane najkasneje do konca marca.

Simpatije Jugoslavije za Dodekanese

Atene, 13. jan. M. Eleftheron Vima poroča pod naslovom »Simpatije Jugoslavije za Dodekanese naslednji dopis iz Zagreba: »Jugoslovenska omladina iz Julijanske Krajne izraža preko grškega tiska svoje simpatije grških omladini z Dodekanese, ki se bori skupaj z nepristojitelju za osvobanje svoje domovine izpod italijanskega jarja. Živila svoboda — Jugoslovenska omladina iz Julijanske Krajine.«

Ponarejevalec zlata pred sodiščem

Monako, 13. jan. Pred tukajšnjim sodiščem se je danes pričel senzacionalen proces proti nekemu Johannu Tausendu. Obtožen je, da se je izdal za čarovnika, ki zna po kemčem potu izdelovati zlato. Potov je dalje cas po Nemčiji in je pridobil za svojo idejo celo vrsto viših aristokratov, več industrijev in drugih uglednih ljudi, katere je ogoljufal za prav znatne zneske. Znal je govoriti tako prepričevalno, da je svoje žrtve prepričal, da bodo maleknostna posojila v najkrajšem času dobile povrnjene s tisočimi obrestmi. Premamil je celo generala Ludendorfa, ki mu je dal za izdelovanje zlata 20.000 mark. Za proces vlada ogromno zanimanje in je bila dvorana ves dan nabito polna. Od blizu in daleč so prihiteli na proces novinarji, med njimi iz možemstva. Na današnji razpravi se je sodišče bavilo v glavnem z ugotovitvijo identitete in s čitanjem spisov. Zasiščevanje obtoženca se bo pričelo seči jutri in pričakuje se, da bo prišlo še do prav zanimivih odkritij, ki bo do pricula o neverjetnosti, da se v prosvitljeni Nemčiji še danes najdejo ljudje, ki nasedajo takim goljufom.

Polom velike italijanske trdike

Rim, 13. januarja. »Piccolo« poroča iz Turina, da je skrnila svetovno znana italijanska vinska trdika Pira Piori. Aktivna znača 6—7 milijonov, pasiva pa 21 milijonov lir. Prelepkava je ugotovila, da so zagrešči polom upravnih svetnikov, ki so se spuščali v nedovoljene spekulacije. Trije upravni svetniki so bili arretirani, dva pa sta pobegnila v inozemstvo. Polom trdike bo imel za posledico tudi propast drugih manjših vinotek trdik, ki so bile že dobiti v sestavi.

Tativne se množe

Ljubljana, 13. januarja.

Včeraj smo poročali o drzni tativni v Stritarjevi ulici, kjer je podjeten tat odnesel celo izložbeno okno in napravil tvrdki Lenassi in Gerkman okrog 6000 Din skode. Tat je izvršil tativno na zelo premeten način. Najprej je pred Verbičovo delikatesno trgovino na nasprotni strani ukradel ročni voziček, ga zapeljal na drugo stran, sicer izložbeno okno in ga mirno odpeljal. Večina pasantov, ki ga je videla, je bila prepričana, da gre za uslužbenca. Tudi davi je bila na policiji prijavljena cela serija tativ. V Šiški se je pojavil specijalist za vodnjake. Lopov je najprej pri posestniku Ivanu Štruklju v Dravljah 146 ukradel z vodnjaka železen obroč s štirimi vijaki v vrednosti 100 Din, železničarju Langerholzu v Zgornji Šiški 204 je odnesel sesalko za vodnjak, vredno 400 Din. Tativno je najbrž izvršil kdo, ki si namerava napraviti vodnjak.

Včeraj se je na Celovški cesti pred državljcem Ilirje ustavil avtoizvozec Franc Kuster in stopil k ograji, kjer je opazoval vrnjanje na ledo. Zamudil se je nekaj časa, ugodno priliko je pa izrabil podjeten tat in mu odnesel usnjati suknjič, vreden 600 Din, ki ga je Kuster pustil v avtomobilu. — Žrtev lastne neprevidnosti je postal tudij mehaniki vajence Blaž Stale, ki je putil snotni kolo brez nadzorstva in nezaklenjeno pred trgovino Schneider & Verovšek na Dunajske cesti. Ko je trgovino zapustil, je opazil, da mu je nekdo kolo odpeljal. Kolo je bilo znakome Peugeot, tvornička številka 159.262, vredno okrog 800 Din.

Gostilničarju Antonu Ravbarju v Stančevi ulici 2 je nekdo odnesel s stranišča par gozjerje, vrednih 250 Din, trgovcu Angelu Goršču na Starem trgu 15, pa pa nizkih moških čevljave, vrednih 180 Din. — Šlužkinja Marija Jerman je v nedeljo do pokline v restavraciji pri Šestici na Dunajskih cestih pomagala nekemu dijaku, katere mu je postal slabo. Medtem, ko je opravljala samaritansko delo, ji je pa nekdo z okna izmaknil ročno torbico. Jermanova imava 100 Din škode.

Sklep božičnih počitnic

Kr. banska uprava pojasnjuje na razna vprašanja glede na trajanje letošnjih božičnih počitnic, da je 15. januar 1931 včet v dobo počitnic. Redni pouk na šolah se začne v petek, dne 16. januarja 1931. — Načelnik prostovnega oddelka. (AA)

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Deževje: Amsterdam 22.775, Berlin 13.477, Bruselj 7.889, Budimpešta 9.887, Curih 1085.9, Dunaj 7.9412—7.9712 (795.6), London 274.29—275.09 (274.69), Newyork 56.475, Pariz 222, Praga 167.38—168.08 (167.68), Trst 295.17—297.15 (297.17).

Aretacija mednarodnega pustolovca v Beogradu

Nov vulkanski izbruh na Javi

Haag, 13. jan. Po veste iz Batavije je pričel vulkan Merapi na otoku Javi zopet delovati. Iz žrela prihajojo ogromni tok lava ter odtekajo po obrobnih v isti smeri, kjer je tekel prejšnji tok lava. Več vasi je bilo treba izprazniti. V neki vasi, ki je prav posebno ogrožena, je neki fanatik naščeval prebivalstvo, da se kljub oblasteni odredbi niso hoteli izseliti. Prebivalstvo je bilo treba zaradi tega s silo spraviti iz domov.

Zamrznjeni parniki

Ostia, 13. januarja. Iz Leningrada poročajo, da je na poti v Leningrad zamrznilo 13 parnikov, med njimi nekaj nemških. Parniki sta na površi odprtih ledokonca »Jermak« in »Krasina«.

O ljubljanskih cestah in ulicah

Zanimivo pojasnilo podžupana g. prof. Jarca na članek »Preveč blata«

Ljubljana, 13. januarja.
V sobotni številki smo objavili pod naslovom »Preveč blata« članek »meščana v predkraju«, ki se pritožuje, da je po ulicah in cestah na periferiji, zlasti v novozasnovanih krajih mesta preveč blata. Ker je bil članek naslovil na podžupana g. prof. Jarca, smo se obrnili nanj in ga podžupan nam je drage volje dal naslednje izčrpno pojasnilo.

Nisem načelnik gradbenega urada, temveč načelnik gradbenega odseka mestne občine, ki mu je naloga, da rešuje razne pritožbe in obravnava predloge, stavljenje občinskega sveta, zabranjena mu pa seveda tudi ni iniciativa.

Na stanje državnih cest nima občina nikakih ingerenc. — Teh imamo pa v Ljubljani okrog 9 km: Dunajska, Celovška, Bleiweisova, Tržaška, Rimska, Zoisova cesta, Sv. Jakoba trg, Florijanska ulica, Karlovška in Dolenjska cesta. Občina je doslej prevzela le Gospovske ceste.

To stanje se bo izpremenilo tekom leta, ker se bosta tlakovali Celovška in Bleiweisova cesta, po možnosti se pa uredi tudi Dunajska cesta. Čim bodo te ceste tlakovane, jih prevzame mestna občina.

Kar se tiče stanja cest, ulic in hodnikov v severnem delu Ljubljane, bo treba odpraviti zlasti dvoje ovir. Ciščenje blata je otežko, dokler ta del mesta ni kanaliziran. V kratkem se bo dogradili glavni zbiralni kanal do Dunajske ceste in se bo nadaljeval, če bo občinski svet dovolil sredstva 3–4 milijonov Din, tudi v Šiško. Splošna kanalizacija bo zelo omogočila odtok meteorne vode.

Poleg tega je nujna naprava hodnikov, koder so hude strnjeno zidane. Te napraviti so obvezani hišni lastniki, pa se dostikrat branijo. Velika napaka je, da se je severni del mesta zazidal raztreseno, na mesto v zazidalnih blokih, kar bo pred-

videl šele novi gradbeni zakon, ki ga vsak čas pričakujemo.

Lastniki parcel namreč špekulirajo z zemljišči na ta način, da prodajo na parceliranih zemljiščih najprej najbolj oddaljene parcele. Mestna občina jim mora zato zgraditi cesto s kanalom ter napeljati vodovod, elektriko in plin. S tem poraste vrednost ostalih parcel. Novi gradbeni zakon bo to stanje izpremenil, ker predvseva, da bodo lastniki zemljišč, ki imajo velikanski dobitek od njih parcelacije, morali prispevati za zgraditev cest, kakor je to v Nemčiji splošno uvedeno. Poudariti je treba še posebej, da ima občina bas od takih oddaljenih hiš najmanj dohodka, ker so še davka prosti in plačujejo tudi znižano vodarino in gostaščino. Po inicijativi gremija in gradbenega odseka se je izdelal seznam tistih cest in ulic, koder bodo morali letos lastniki napraviti hodnike.

Pa še ena glavna ovira je. Po predlogu gradbenega urada in gradbenega odseka je bil predviden letoski proračun za ceste, ulice in trge v okrogu 17 milijonov dinarjev — reducirati se je pa moral na lansko višino 10 in pol milijonov dinarjev. Tako je n. pr. izpadel en milijon dinarjev v rednem proračunu za tlakovanje ulic, proračun za robnike se je pa moral znizati za 900 000 Din — kratkotratno črtalo se že vse (zlasti tudi kanali) — za 1 in pol milijona dinarjev). Vse, kar ni neobhodno potrebno za vzdrževanje cest in ulic, se bo krilo, kolikor bo pač mogoče, iz doslej dovoljenih, pa še neizčrpanih posojil. Poglavitni vzrok temu je, ker so se izdatki mestne občine za šolstvo tekom dveh let povečali za 1 in pol milijona dinarjev, za isto vsto, namreč tudi za 1 in pol milijona dinarjev, so pa se zvišali stroški za preneseš delokrog (policija).

Ako bo občinski svet našel način, kako bi se mogli kriti ti nujni izdatki za ceste, ulice in trge na izreden način, potem bo še mogoče ustrezti sličnim željam občinstva.

Glavna skupščina Sokola IV

Šele 4 mesece je staro to sokolsko društvo, pa ima že mnogo nad 500 članov

Ljubljana, 13. januarja.

Najzanimivejša med skupščinami ljubljanskih sokolskih društev je bilo gotovo zborovanje Sokola IV, ker je to društvo najmlajše in je skupščina pokazala, kako razveseljivo naglo in močno se je razvilo. Štiri mesece je šele star Sokol IV, ki nabira člane onkraj Gruberjevega kanala v Hradeckega in Kurji vasi, ob Dolenjski cesti in na Barju, pa vendar ima že mnogo nad 500 članov in članic, naraščajo in delce. Za napredek vneto društvo je storilo tudi že prve korake za postavitev lastnega doma, ki bo pa v pričetku seveda le provizori, da bo v njem vsaj telovadnica in za poslovanje najpotrebeni prostori. Za takto hitro dosežene uspehe ima največ zaslug pozdravovalni starosta br. Fran Žebal, ki je otvoril glavno skupščino ter imenoval za zapisnikarja br. Ivo Milača, za overovatelja pa br. Tita Grčarja in s. Mašo Gromovo, nato pa pozdravil vse prisotne, zlasti pa delegata župe I. podstarosta br. Milko Krapesa in zastopnika Sokola Ljubljana br. Grmekja. V nadaljnjem svojem poročilu je br. starosta predvsem pozival roditelje, naj svojo deco pošljajo v telovadnico, ter izrekal zahvalno način, da se bo občinski sklenili ustanoviti Sokola IV, pa do kraja I. 1930. Za društveno pisarno je odstopila prostor brezplačno na vojakem strelšču vojaška uprava, mestna občina je društvo dovolila uporabo telovadnic v Šiški na Pruhah. Sokol IV se je pridno udeleževal prireditve bratskih društev, sam je pa priredil izlet čes Golovem na Laverco, proslavo narodnega praznika in kraljevega rojstnega dne, Miklavžev večer, kjer je bilo obdarovanih 140 naraščnikov in dece, prav bogato so se pa med seboj obdarovali tudi članji in članice. Omeniti moramo prav posebno počivalno, da daria za naraščaj, deco in odrasle niso bila kupljena na račun društvene blagajne, temveč se vse darove poklonili članicam. Prav dobro je pa uspel tudi Silvestrov večer, kjer se je prvič uveljavil veseljni odsek.

Iz poročila agilnega tajnika br. Drago Pogačnika smo spoznali kratko zgodovino društvenega delovanja od prvega se stanka julija meseca minulega leta, ko so sedanji člani sklenili ustanoviti Sokola IV, pa do kraja I. 1930. Za društveno pisarno je odstopila prostor brezplačno na vojakem strelšču vojaška uprava, mestna občina je društvo dovolila uporabo telovadnic v Šiški na Pruhah. Sokol IV se je pridno udeleževal prireditve bratskih društev, sam je pa priredil izlet čes Golovem na Laverco, proslavo narodnega praznika in kraljevega rojstnega dne, Miklavžev večer, kjer je bilo obdarovanih 140 naraščnikov in dece, prav bogato so se pa med seboj obdarovali tudi članji in članice. Omeniti moramo prav posebno počivalno, da daria za naraščaj, deco in odrasle niso bila kupljena na račun društvene blagajne, temveč se vse darove poklonili članicam. Prav dobro je pa uspel tudi Silvestrov večer, kjer se je prvič uveljavil veseljni odsek.

Prosvetar br. Jakob Skubic je poročal o predavanjih o Ceškološki, o Korotanu, o narodnih žrtvah in o naši kraljevski dinastiji ter razvili program predavanj v prihodnosti, zlasti je pa utemeljeval potrebo celodnevnega mladiškega zavetišča.

Iz poročila marljivega načelnika br. Milana Antosiewicza bo javnost zanimalo, da je društvo pričelo z redno telovadbo 6. oktobra m. l., ob kraju leta pa te ločovali že 227 članov in članic, naraščajo in dece, a že sedaj častno število se še vedno poveča. Blagajnik br. Polali je s svojim poročilom pokazal ugodno blagajniško stanje ter sprejet absolutorij.

Starosta br. Žebal je na kratko podal razne pripombe k proračunu, potem je pa

Pride! Jutri premiera! Kino „Dvor“
Najfantastičnejše filmsko velečelo:
20.000 milj pod morjem
po romanu Julesa Vernea v zvočnem filmu!

Vladika dr. Jurij Strossmayer

Iz predavanja dr. Ražma v društvu »Soča«

Ljubljana, 13. januarja.

V društvu »Soča« je predaval v soboto zvečer g. dr. Ražem o našem najslavnem škofu dr. J. Strossmayerju, pravoritoriju za jugoslovensko misel in neustrašenom borcu za uenidejno Jugosloven. G. predavatelj je proučil njegovo življenje in delovanje v verskem, etičnem, kulturnem in političnem pogledu tako pojedno znanstveno, da so poslušalci z velikim zanimanjem in užitkom sledili predavanju.

Strossmayerjev oče je bil Hrvat — konjski trgovec, mati pa zavedena Hrvatska, ki je vzgojila sinja v ljubezni do jugoslovenskega naroda. Praded njegov je bil trd Nemec. Kot dijak se je Juri seznavil v Budimpešti s slavnim pesnikom Jan Kolarjem, navdušenim Slovanom in se v vsem mladiščkim ognjenim oklenil njegovih idej. Pozneje je študiral v poznejem velikem dinarjev. Takoj je bil prizoren, ljubezni in blag poln nesibčne ljubezni in navdušen rodojub, katerega je spoštoval ves jugoslovenski narod. Bil je zvezda vodnica v temni noči naznjanjoč prihod lepše bodočnosti. K njemu so prihajali priprasti ljudje iz naroda, duhovščina-pisatelji, pesniki in odilčni možje iz raznih krajov. Tudi na prejšnji škor Jeglič je bil večkrat pri njem. Ko je ustanovil goriški nadškof Mahnič list »Rimski katolik« in v njem proglašil narodnost za paganskog misel, ga je Strossmayer odločno zavrnil in posteno obozdi.

Mahničev delovanje je bilo nasprotno Strossmayerju in je njegov tajnik Milkko Cepelič — po trditvah Ivana Hribarja, nagovarjal Hribarja, naje poseže v to borbo z objektivno in odločno kritiko, pobije to Mahničev miselnost. Mahnič in njegovi pristaši ne bodo pomagali s tem katoliški stvari, temveč odtujili si bodo vso inteligenco.

Strossmayerjeva vera je bila vera ljubezni in strpnosti v slogi vsega jugoslovenskega naroda. V svoji poslanici iz l. 1877. piše: »Kriščanska ljubezen ne izključuje nikogar niti sovražnikov, najmanj pa naših krvnih bratov. Imejmo potopljene, ker prišel bo čas, ko bosta razvoj in prosveta odstranila take predskode. Že tedaj so bila Strossmayerjeva verske razlike med Jugosloveni, katere so faktično postulat zgodovinskih okoliščin, navadni predskodi. Povdarsel je kriščanstvo in ne katoličenstvo! Na cerkev v Djakovem je dal napisati: »Slavi božjo, jedinstvo cerkva, slogi in ljubavi naroda svoga!« V pridihi na dan posvečenja te cerkve je rekel: »Mi Slovani moramo biti složni, ker drugače ne bomo mogli izvršiti onega poslanstva v Evropi, ki nam je namenjeno. Pripravjen sem dati za edinstvo svojega naroda tudi življenje.«

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske in sestanke avstrijskega tajnika.

Ali vsak njegov korak doma, posebno pa v Srbiji, je strogo nadzoroval in zasedoval njegove obiske

Bohemski karneval SK. Slirije

Na Taboru z. februarja

Merkurijev orkester

Dnevne vesti

K pravoslavnemu novemu letu, ki ga pravoslavna cerkev praznuje še po starem koledarju na jutrišnji dan, želimo vsem pravoslavnim vernikom mnogo sreče in veselja. Ob tej priliki omenjam, da vse državne oblasti ter sploh vsi uradi in ves poslovni svet po vsej državi računajo novo leto kakor pri nas po novem koledarju, t. j. že od našega 1. januarja, edino pravoslavna cerkev se začasno še drži starega koledarja, tako da novo leto praznuje cerkev pravzaprav šele 14. januarja.

Naš novi konzul na Reki. Z ukazom o premestitvah uradništva v našem diplomatskem predstavništvu, ki je bil te dni objavljen, je premeščen naš prvji generalni konzul na Reki dr. Vasilije Protič za generalnega konzula v Soči, na njegovo mesto pa pride dosedanjši svetnik послaništva v Pragi Milorad Lazarević.

Razpisana služba mestnega upravitelja. Pri mestnih občinih prtijski se razpisuje mesto mestnega upravitelja. Za to mesto se zahteva izobrazba srednje tehnične šole, večletna praksa in starost okoli 30 let. Prednost imajo poslisci, ki so bili v samoupravnih službi že zaposleni. Nastavitev je za enkrat začasna. Po zadovoljnjem službovanju se pa mesto definitivno odda. Tozadevne prošnje, opremljene s potrebnimi dokazali, je vlagati pri mestnem načelstvu v Ptiju do najkasneje 1. februarja t. l. Po drobne informacije se dobe pri mestnem načelstvu v Ptiju.

Pravilnik o nadzorovanju pitne vode. Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je na osnovi § 50 zak. o pobjanju nalezljivih bolezni izdalo pravilnik o nadzorovanju pitne vode.

Zedinjenje vseh poštnih organizacij v Jugoslaviji. Od 9. do 11. t. m. se je vršila v Zagrebu širša konferenca poštnih uslužencev iz vse države ter se bavila z vprašanjem zedinjenja vseh tozadevnih organizacij v eno organizacijo. Po soglasnem pristanku vseh predstavnikov organizacij v poštnih uslužencev, da se ustanovi enotna organizacija, je prešla konferenca na vprašanje težkega materialnega položaja postnih uslužencev.

Poročila. Poročila sta se v nedeljo 11. t. m. g. dr Čampa Loize, sodni prizirnik in gdč. Slava Šalmič, konservatorista, oba iz Ljubljane. Poroča se je vršila v planinski kapeli v Kamniški Bistrici. Obilo sreči-

Konkursi in prisilne poravnave. Drživo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavljajo za čas od 1. do včetetega 10. januarja sledoč statistiko (štetve v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta). Otvoritveni konkursi: v dravski banovini 3 (2), v savski banovini — (1), v drinski banovini — (5), v dunavski banovini 1 (2), v moravski banovini — (3) v varbarski banovini 1 (2), Beograd, Zemun, Pančeve 1 (2). Otvoritvene prisilne poravnave izven konkursa: v dravski banovini 2, v savski banovini 1, v drinski banovini 1, v dunavski banovini 1. Odprijeti konkursi: v dravski banovini — (1) v savski banovini 4 (1), v drinski banovini 1 (2), v zetenski banovini 3 (—), v dunavski banovini 2 (2), v moravski banovini 1 (1), v varbarski banovini — (4), Beograd, Zemun, Pančeve 2 (—). Odprijeti prisilne poravnave izven konkursa, v dravski banovini 1, v savski banovini 3 v dunavski banovini 1.

Razpisana služba banovinskega cestarja. Okrajno glavarstvo v Celju razpisuje službeno mesto državnega cestarja-delevca na progi km 43.32—49 državne ceste št. 50 z mesečnim prejemkom 600 Din in službenim stanovanjem v državni cestarski hiši v Ločici pri Vrancem. Prošnje je treba vložiti do 25. t. m.

Razid društva. Društvo >Sportna Zvezda< in >Slovenski sportni klub Spartac< sta se razšli. Slednje se je fuzioniralo z ASK Primorjem.

Enotno društvo učiteljev v dravski banovini. Društvo učiteljev v Mariboru se je po sklepu občnega zabora združilo z društvom učiteljev v Ljubljani. S tem je prišlo tudi društveno imetje v posesti društva v Ljubljani.

Najemna prometa posvečena revija. S sklepom prometnega ministra Lazarja Radičevića je bila ustanovljena lani meseca februarja strokovna revija >Prometni pregled<. Uredništvo revije je bilo poverjeno dr. Dušanu Mišiću. Lani je revija objavila 50 člankov, ki vsebujejo zprave o raznih prometnih vprašanjih, ki imajo veliko strokovno vrednost. Revija v prvi vrsti namenjena uredništvu ministrstva promete, ker primanjuje zadostne strokovne literature, vendar je tudi dobrodošel informacijski vir za vse ostale v vprašanjih našega prometa. Po vsebinu in opremi se more revija meriti s sličnimi revijami v inozemstvu.

Vreme. Vremenska napoved pravila, da bo oblačno in da padavine niso izključene. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno. Najvišja temperatura je

znašala v Splitu 6, v Skoplju 1, v Ljubljani — 8, v Zagrebu in Beogradu — 1, v Mariboru — 2, v Sarajevu — 3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759.4 mm, temperatura je znašala — 2.8.

Na občnem zboru pevskega društva Lipa v Litiji so bili izvoljeni sledoči: predsednik: Jagodić; pevovodja: Pertot; namestnik: Jereb, blagajnik Simonić Jule, tajnik: Brilli. B Sklenko se nadalje, da se prične z rednimi pevskimi vajami in sicer vsak pondeljek in četrtek ob 20 zvečer v bralni sobi Tere, ker je prva vaja že v četrtek 15. I ob 10 vabimo vse da se v čim polnejšem številu udeleže vaje.

Za dobo mednarodnega zimskega sprotišča prireditve oddaja sobe v Bohinju samo >Putnik< Tourist - Office, Ljubljana. Dunajska c. 1. Eezervirajte pravočasno!

Zanjkarji se letosnjo zimo na ljubljanskem polju in bližnjih lovščih zelo smeno pojavitajo. Pred to tatinško drhaljino varen ne zajec, ne fazan, ne jerebica Lovski čuvaji imajo tu dosti hvaležnega voda.

Krvava družinska drama. Včeraj je prišlo v Trogiru pri Splitu do krvave drame v družini težaka Buble Marin. ki se je oznil pred tremi leti kot vodovec s tremi otroki. Takoj po poroki je opazil da žena zapostavlja njegove otroke, zato sta se večkrat prepričala in tudi dejansko spopadla. Včeraj je žena zopet pretepla desetletnega pastorka, nakar se je spoprijela z možem. Ko je pa spredela, da je mož v premiču, je začela klicati na pomoč, češ, da jo bo mož ubil, nato pa je pograbila kuhinjski nož, zaklala otroka ter zadača še možu 13 ran, ki jih najbrž ne bo prebolel. Otrok je bil takoj mrtev, ženo so pa zaprili.

Epilog ljubavne tragedije. Včeraj se je zagovarjala pred kazenskim senatom začrnička sodnega stola 37letna Milka Ristić iz Mostara Ristićeva je lani 10. novembra ob pol 11. dopoldne sunila z nožem v prsa na vogalulice in Frankopanske ulice ljubico svojega moža Marijo Keinerič, ki je obezjala mrtva. Ristić je živel s Kelneričevo že 6 let, dočim je bila Ristićeva z otrokom pri svojem bratu v Mostaru. Obtoženka se je zagovarjala namreč v tem smislu, da je storila dejanje zaradi tega, ker ji mož ni plačeval vzdrževalne za otroka in pa zaradi tega, ker se je Kelneričeva javno norčevala iz nje. Ristićeva je bila obsojena na 3 leta robije.

Plačil je plačilni natakar. Plačilni v Klub-baru v Zagrebu, ki hotel veselo pravslaviti novi leta. Po svoji službi ob 5. zjutraj je odšel v neki buffet v Petrinjsko ulico, kjer se je sestal s štirimi sumljivimi možaki, od katerih je eden igral na tamburico. Plačilni je bil tako dobro razpoložen, da je plačil za vse sam. »Vlekli so ga do 11., nakar so se napotili v neko gostilno v isti ulici. Popoldne ob 3. je plačil opazil, da mu je izginilo iz žepa nad 2000 Din, kar je sporočil svojim »gostom», ki so se pa le po drug za drugim »izmazali« iz lokala, zato je gostoljubni gostitelj javil vso zadevo policije. — »Tičke so že prijeti, pa se niso nicesar zakrivili...«

Aretiran mednarodni pustolovec. Beograjski policiji je padel te dni v roke novi mednarodni pustolovec in tihotapec saharin Josip May. Prijet je bil, ko je poskušal neki gospod ukraсти dragocen nakit. May je bil rojen v Budimpešti in že 20 let stalno opravlja svoj poklic in je bil seve že večkrat nagrajen z zaprom za svoje delovanje.

Dva poskušena samomora. Zagrebška policijska kronika beleži večrav dva poskušena samomora. V noči od nedelje na ponedeljek si je prerezašlo ženka na roki Antonija Rundek iz Maribora. Njen stanje je dokaj težko. Prepeljana je bila v bolničo. — Včeraj zjutraj pa se je poskušala zastrupiti v svojem stanovanju v Marovski ulici s plinom 17letna služkinja Ana Eših. Zaprla je okna in vrata, nato pa odprla plin. Našli so jo pozneje nezavestno tako, da so ji rešili življenje.

Iz Ljubljane

Iz Svetosavske proslave v Ljubljani. Srbska pravoslavna cerkev občina v Ljubljani priredila tudi letos proslavo sv. Save na dan 27. t. m. Proslava bo dopolnjena ob 9. za »čolsko mladino«, zvečer ob 20. pa za odrasle. Obe proslavi bosta v šolski dvorani na Taboru. Večerni sponared te letos sestavljen z vso pažnjo Sodenjava, bodo mešani zbor in solisti obeh državnih učiteljev pod vodstvom prof. gosp. Emila Adamiča. Posobnost te proslave bodo alegorične slike iz naše zgodovine, katere bo sestavil Štan Sokola I. g. Ryška. Pri slikah bo sodelovalo nad 100 oseb. Sviral bo priznani orkester narodnega železničarskega društva »Sloga«. Domači letosne proslave je g. Živko Lukšič viški uradnik v pokoncu. Podroben snored že oblačimo. Cestni dobitek letosne svetosavske

proslave je namenjen zgradbi nove pravoslavne cerkve v Ljubljani. Ker se bo po mladi pričelo zidanje cerkve, računa odbor, da bodo tudi letos pohiteli vsi narodni krog brez razlike na to vsakokrat prijubljeno narodno prireditve.

—lj Novih ulic je vedno več. Tudi po zimi ni delo popolnoma zastalo na naših cestah in ulicah. Bežigrajski okraj, ki je zrastel prav za prav v enem letu in lep mestni del, se že lahko ponaša z mnogimi lepimi ulicami, precej pa jih je še tudi nedovršeni, ker so bila ob njih še nedavno parcelirana zemljišča in zgrajene vile. Na koncu Bežigrada, na severni strani, kjer se začne zloglasna gramozna jama s sto barakami, leži Suvoborska ulica, kjer zdaj napajajo cestiske z gruščem in zaspavajo del gramozne jame, ki seka ulico, del ceste namreč teče čez jamo. Na vogalu Stančeve in Suvoborske ulice pa so napravili nad 4 m globoko ponikalnico za cestno vodo.

—lj Sankanje na Golovcu. Smučarski in sankarski sport goji tudi predmetna mladina v mladina ob periferiji. Sankajo se zadnja leta kaj vztrajno na pobočjih Golovca po prikladnih strminah od vrha dol v dolžini. Drsaljči pa ni. Ce rakovinski ribnik dobro zamrzne, pride seveda v sili bližnji mladini tudi prav A za ledeno skorjo je treba saj 10-12 cm debeline, da je varno iti na led. Tudi v vzhodne strani grada dolci se mladina sanjka.

—lj Konji padajo. Po poledenih asfaltiranih cestah, ki jih dnevno spirajo z vodo, padajo kaj pogostoma zlasti konji kmetiški voznikov. To pa v prvi vrsti zato, ker so konji premalo ostro podkovani, deloma pa zato, ker vozniki prenaglo in nepravilno vozijo. Umljivo je, da se žival pri padcu potolče. Tudi za pasante so take spolzke ceste — asfaltirane kot tlakovane — opasne.

—lj Delo v parkih. Zadnje dni so mestni vrtnarci delavci obrezavali v parkih dreves in grmečevje, ki se je bilo že preveč razraslo. Obenem so se pota in terase v parkih odčistili.

—lj Mlekarice in škrat. Te preklicane škojeločanke so res od vraga! Ce se mojo poslati z njimi, so hude, in če se zanje povstavite in potegnete za njih pravice, so pa drugi ženske na Vodnikovem trgu kakor ose. Ne ustrežeš jim, pa će bi jih mazal s samim medom in pital s sladko rezolijo. Tudi včeraj smo mlekaricam posvetili lep članček in razboblili po vsem svetu, kako so premagale s svojimi neizpodobitnimi dočki celo ljubljansko tržno nadzorstvo, da mu ni kazalo drugega, kakor ustrežeš njihovim željam in Jim na Vodnikovem trgu odčizati prostor, ki so si ga same izvolutile. Sedaj se pa same prepričate, če mlašarične mlekarice in putnice niso v zvezi s samim škratom, ki dela zgayo v naši tiskarni, saj je v našem včerajšnjem članku napravil iz »umetnosti«, »umetnosti«, »zaveti in bogati« in vse življenje vsem dobro.

—lj Dve stoljetni. Benjamin Constant in Fustel de Coulanges le naslov francoskega predavanja, ki bo v četrtek, dne 15. m. ob 21. uri v društvenih prostorjih Frančoskega instituta. Predaval bo vseuniverzitetni profesor g. Evgen Spektorsky. Vabimo k stolnici udležbi.

—lj Udeležencem smuškega tečaja na Sv. Krizi pod Golgošo se priporoča odvod z Ljubljane v sredo 14. t. m. z vlakom ob 14.15 ali ob 18.30 in sicer iz razloga, ker pričakujemo na Jesenicah pripravljeni voznik za prtljago.

—lj XXI redna glavna skupščina društva >Razid< se bo vršila v sredo dne 28. t. m. v ljubljanski pravosodni palači štev. 79. točno ob 6. popoldne. Dnevnih red: 1.) Poročilo odbora in revizorjev. 2.) Oprenembra pravil. 3.) Volitve načelnika, odbornikov in preglednikov. 4.) Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

—lj Poziv načinstva SK Ilirije! SK Ilirije prosi vse one, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri bohemskem karnevalu SK Ilirije 7. februarja na Taboru, zlasti gospode in gospodinje, naj sprodoče te takoj prireditvenemu odboru v kavarni »Evropa«.

—lj >20.000 milij pod morjem< se imenuje grandiozno fantastično filmsko delo, katerega premiera nam bo pokazala jutri ZKD v kinu »Ljubljanski Dvor«. Snov tega filmskega filma je povzetja po Jules Verneovem romanu: pisatelj nas popelje v kraljestvo tajanstvenih dohodnih stvarjev, ki žive globoko pod morsko gladino. Življenje, ki je približno tako kot je naše na zemlji. Grozne počasti bivajo na morskih dnežnostih, grozne: najboljša fantazija. Človeka si takih slik ne bi mogla ustvari. — Film je seveda izdelan kot zvočni, z nemškimi dialogi ter vseskozi v naravnih barvah, kar dela slike še bolj efektna. Ker je film obenem zelo podcenjen, bodo mlađini in džajstvo načitole poleporečeno. Predstave bodo jutri, v četrtek in zadnjič v petek vsakokrat ob 4. pop.

ob po 8. in 9. uri zvečer vselej v kinu »Ljubljanski Dvor«. Ker je za to krasno filmsko delo, ki daleč nadkriluje po svoji napetosti vsebini in fantastični izvedbi znane filma »Metropolis«, in »Žena na lunji«, danes veliko zanimanje, priporočamo napoved vstopnic v predprodaji od jutri dopoldne ob 11. ure dalje. Cene sedežev izredno nizke.

—lj Dobrovoljci imajo svoj redni občinski zbor dne 17. t. m. (v soboto) ob 8. pri »Činkoletu«. Važno za vse! Odbor.

—lj Vseč, prof. dr. A. Goso bo v sredo 14. t. m. ob 18 v zbornični dvorani univerze nadaljeval svoj ciklus javnih predava-

vanj o »socioloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme«.

—lj Občni zbor društva konceptnih uradnikov politične uprave iz Slovenije se vrši dne 17. t. m. ob 4. uri popoldan knjižnici dvorana palace kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani.

—lj Elitin plesni tečaj v »Kazini« se vrši odlesni redno samo vsako sredo ob 20, in ne več ob netkih. Vodstvo: Jenko. 19-n.

—lj Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske. Vaja ženskega zabora danes v torek dne 13. januarja ob 18. in četrtek, meskoga zabora ob 20. uri. Pridite vsi in točno. Odbor.

C. G. Norris.

Vroča kri

Roman.

— Čuj, že znova začneš, grem takoj v kabino.

— Smrt! Smrt! Dajte mi časno strup! Dajte mi bodalo! Dobrodose: Haren!

— Ah, beži no, ti si norec. Zdaj se odpeljem nazaj v Newyork.

— Ah, ne. Zelda, ne hodi nikam, ne puščaj me samega. Saj bom priden, zares, zelo priden bom. Prisegam ti, Zelda. Častna beseda: da bom priden.

Vojniški orkester, broječ štirideset mož, je igral pred Manhattan-Beach-hotelom. Ozka livada in majhen vrt sta ločila lesene, h kapelici vodeče stopnišča od široke promenade ob morju.

George in Zelda sta sedela za mizico tih ograde. Ura je bila sedem, bilo je še svetlo. Bledi lunin srp je visel na nebuh, sence so bile še nerazločne in slabke. Dihalo je po soli in morju, po jedi in parfumu in končno po večeru, ki je sledil vročemu dnevu. Ocean je zamolko in monotonu šumel. Od zavbišča sem se je razlegalo vrvenje množice, v bližini je pa igral orkester prijetno koračnico h kramljjanju pri mizah.

George je bil zelo dobre volje. Cocktailli so ga bili segreli in Zelda je poslušala ne sicer navdušeno, vendar pa rada. Pripovedoval je same zakulisne zgodbe in spravil je na dan vse, kar je vedel o gledališču. Bil je romantiček, lagal je in pretiral. To ji je bilo dobro znano in vendar jo je zanimalo njegovo bežno kramljanje in njegova intimna zaupljivost s kraljestvom, kateremu bi bila tudi ona tako iskreno rada pripadala. George menda še nikoli ni bil tako dobre volje. Naročil je vina in natakar mu je moral pokazati etike, da bi se prepričal, da mu je prinesel pravi letnik.

— Ne pij preveč, George, — ga je svarila. — Saj veš, da pijan nisi tako dostojen, kakor če si trezen.

— Ah, ne boj se zame. Se na misel mi ne pride, da bi se napil... Kaj ni bil to diven dan, Zelda, naravnost čudovit dan, te vprašam? Pa vendar ni nevarnosti, da pride nazadnje še do poloma?... Poročiti se morava, Zelda.

— Ne, jaz se z nikomur ne poročim, George, dokler ne bom angažirana.

— No, to se pa zgodi prej nego pričakujes.

— Od kod pa veš to? Kako prideš na misel?

— Ker si po mojem trdnem prepričanju zelo intimna. Potrebna ti je samo se rutina in mti drugač. Lepa si izredno, tvoja postava in velikost je prava, glas imaš lep. Morala bi bila slišati, kaj je dejal o tebi Henry Meserve...

— Kaj pa?

— No, dejal je, da imaš vse pogoje, da postaneš slavna igralka in napravis sijajno karijero. Moraš se samo potruditi in dobiti dobrega režiserja... Čuj, Zeldica, če se poročiš z menoj, lahko napravim iz tebe, kar hočeš. Imam bogate izkušnje, lahko bi te učil in vodil.

— In ce bi se izučila? — je vprašala ironično.

— No, ko boš dosegla velik uspeh in ko bo vse drvelo občudovat Zeldo Marsh, me boš pač odslovila. — Bil je malo užaljen, ker je čutil, da se norčuje iz njega.

Toda Zeldine oči so se nekam čud-

no iskrile. Zrla je skozi široko okno v noč, v jasno nebo, čez žolte obločnice na promenadi, kjer se je še izprehajalo nekaj poznih gostov. Toda videa ni ne obločnic, ne ljudi, ne jasnega neba, ne svetlikajočega se morja. Tam daleč nekje na obzorju je bil vhod v gledališče in nad njim je bilo napisano z velikimi blestečimi električnimi črkami: »Zelda Marsh«. Videa je napis točno, videa je slugo v novi livrei, dolgo vrsto kočji v avtomobilov in v gledališče hiteče občinstvo.

— B... bogme, kako divna si, Zelda! Na kaj pa misliš?... Na najmo po-roku, a?

Ozra se je nanj in se sanjava na-smenila.

— Ne, George, ne mislim na poroko niti s teboj, niti s kom drugim. Nikoli se ne bom poročila. Nekaj hočem storiti in nekaj postati — igralka.

Toda intimno kramljati in živeti v trdnem prepričanju, da se bodo vse njenje sladke nade izpolnile, je bilo eno, stopiti na levestico, vodečo k slavi in bogastvu, to je bilo pa nekaj čisto drugač. Tako je mislila Zelda drugo jutro, ko je stala pred zrcalom in si skrbno brisala z obraza ostanke cold-creme od prejšnjega večera. Krema jo je bila spravila na tako mračne misli. Nedjo je bil priporočil in Zelda je porabila prejšnji večer zadnje ostanke. Prejšnji večer se ji je zdelo vse tako lepo in lahko dosegljivo. Res, bil je lep dan. Prijetna kopel, večerja, vino, ples, za-puščena cesta, zadnjih deset minut kramljanja pred hišo. Za slovo jo je bil poljubil in prvič, od kar sta bila pri-jatelja, mu je sama nastavila usta.

Toda vse to ni imelo nič skupnega z dejstvom, da je porabila zadnje ostanke kreme in da je veljal vsak lonček dva in pol dollarja. Za kremo ni imela več denarja. Koliko ga je pa sploh še imela? Odprla je svoj kovček, vzela iz njega »šparoveček«, prestela bankovce, jih skrbno poravnala in zložila novčice na kupčke na pisalno mizo... Bila je pre-tirano vestna in točna. Premalo je bilo. Če bi jedla še manj, bi morda vzdržala s tem denarjem še tri tedne, v najboljšem primeru štiri... Toda če bi sploh ne bila angažirana?... Da...

Belite si na ta način globo je bilo zmanj. Nekaj se je vendar moralog zgoditi. Saj ni vsako dekle potovalo šest mesecov s Henryjem in Olivio po svetu.

Cim je odbila ura deset, je odšla z doma, da obide agente. Danes je hotela običajen vrstni red izpremeniti in kremila je najprej h gopej Bryan. Skupine moških in žensk različne starosti so stale po kotih pisarne, sami tipični obrazi, vsi enakih plahih pogledov, vsi nekam slabo oblečeni. Malomarno so ogledovali Zeldo, tu pa tam jo je kdo pozdravil, ko je vstopila. V pisarni je bila že znana. Stopila je k okencu na drugem koncu pisarne in se prijavila nasmehnila ženi, sedeči za pisalno mizo. Navadno je ta brezčutna žena zmajala z glavo, toda danes so se ji zaokrile oči.

— Marsh, kajne? — je vprašala. — Tako se pišete, če se ne motim... Sedite, prosim, gospodina Marsh. Gospa Bryan bi rada govorila z vami.

Visok, plešast mož je ponudil Zeldi stol. Srce je je močno utrivalo, misli so ji zaplesale po glavi v divjem vrtincu. Sledila je mučna pavza, v Zeldinem srstu so vstajale velike nade, pred njenimi očmi so zaplesale čarobne slike, kako hiti domov, da sporoči madame, Georgu ali Johnu veselo novico, pa najbo že kakršnakoli.

— No, dejal je, da imaš vse pogoje, da postaneš slavna igralka in napravis sijajno karijero. Moraš se samo potruditi in dobiti dobrega režiserja... Čuj, Zeldica, če se poročiš z menoj, lahko napravim iz tebe, kar hočeš. Imam bogate izkušnje, lahko bi te učil in vodil.

— In ce bi se izučila? — je vprašala ironično.

— No, ko boš dosegla velik uspeh in ko bo vse drvelo občudovat Zeldo Marsh, me boš pač odslovila. — Bil je malo užaljen, ker je čutil, da se norčuje iz njega.

Toda Zeldine oči so se nekam čud-

Ljubavna tragedija dveh Slovencev-orožnikov

V Beogradu se je zaradi nesrečne ljubezni ustrelil Franc Puhar, v Bi-leču pa Janez Težak

Beograjski in sarajevski listi poročajo o ljubavnih tragedijah dveh vrlih slovenskih orožnikov. Prvi, ki si je končal življenje, je bil orožniški kaplar France Puhar, drugi pa orožniški kaplar Janez Težak.

Prva tragedija se je odigrala na drugi dan pravoslavnega božiča v hiši posestnika Milana Jovanovića na Terazijah 6. Okrog 9. dopoldne sta nena-doma počila dva strela. Ko je Jovanovićeva služkinja Zorka Pačin planila v kuhišnjo, kjer sta počila strela, je našla svojega zaročenca Franja Puharja mrtvega s prestreleno glavo. O tra-diciji je bila takoj obveščena uprava policije, ki je uvedla preiskavo, da dožene vzrok samomora mladega orožnika.

Kaplar Puhar je bil že 8 let v orožniški službi, bil je znan kot zelo veden in sposoben orožnik. Zato so ga imeli predstojniki zelo radi. Bil je uslužben pri komisariatu železniške policije. Slaba Puharjeva stran so pa bile zelo dosegljive. Res, bil je lep dan. Prijetna kopel, večerja, vino, ples, za-puščena cesta, zadnjih deset minut kramljanja pred hišo. Za slovo jo je bil poljubil in prvič, od kar sta bila pri-jatelja, mu je sama nastavila usta.

Toda vse to ni imelo nič skupnega z dejstvom, da je porabila zadnje ostanke kreme in da je veljal vsak lonček dva in pol dollarja. Za kremo ni imela več denarja. Koliko ga je pa sploh še imela? Odprla je svoj kovček, vzela iz njega »šparoveček«, prestela bankovce, jih skrbno poravnala in zložila novčice na kupčke na pisalno mizo... Bila je pre-tirano vestna in točna. Premalo je bilo. Če bi jedla še manj, bi morda vzdržala s tem denarjem še tri tedne, v najboljšem primeru štiri... Toda če bi sploh ne bila angažirana?... Da...

Belite si na ta način globo je bilo zmanj. Nekaj se je vendar moralog zgoditi. Saj ni vsako dekle potovalo šest mesecov s Henryjem in Olivio po svetu.

Cim je odbila ura deset, je odšla z doma, da obide agente. Danes je hotela običajen vrstni red izpremeniti in kremila je najprej h gopej Bryan. Skupine moških in žensk različne starosti so stale po kotih pisarne, sami tipični obrazi, vsi enakih plahih pogledov, vsi nekam slabo oblečeni. Malomarno so ogledovali Zeldo, tu pa tam jo je kdo pozdravil, ko je vstopila. V pisarni je bila že znana. Stopila je k okencu na drugem koncu pisarne in se prijavila nasmehnila ženi, sedeči za pisalno mizo. Navadno je ta brezčutna žena zmajala z glavo, toda danes so se ji zaokrile oči.

— Marsh, kajne? — je vprašala. — Tako se pišete, če se ne motim... Sedite, prosim, gospodina Marsh. Gospa Bryan bi rada govorila z vami.

Visok, plešast mož je ponudil Zeldi stol. Srce je je močno utrivalo, misli so ji zaplesale po glavi v divjem vrtincu. Sledila je mučna pavza, v Zeldinem srstu so vstajale velike nade, pred njenimi očmi so zaplesale čarobne slike, kako hiti domov, da sporoči madame, Georgu ali Johnu veselo novico, pa najbo že kakršnakoli.

Krebsovo so ponudili mesto tajnika pri nemškem poslaništvu v Pekingu. Sprejel je to službo in nekoč je skromno priporočil, da govoril poleg kitajske še sirske, etiopske, staroegipčanske, topiške, gruzinske, perzijske, afganske, armenske in japonske jezike ter sanskrit. Krebs je postal v Pekingu 21 let. Ko se je leta 1912 obrnilo neko kitajsko pleme na revolucionarno vlado z daljšim dopisom, ga ni nihče razumeval in še Krebs ga je prečital in prevedel. V Pekingu je nadaljeval svoje študije in se naučil pola-goma ſe mandžurskega, mongolskega, tibetskega, korejskega, siamskega, ma-lajskoga in barmanskega jezika. Ko je izbruhnila svetovna vojna, se je vrnil Krebs v Nemčijo in v petih letih se je naučil portugalskega, rumunskega, al-banskega, češkega, slovaškega, srbo-

pa na njo preveč ljubosumen. Dekle je bilo namreč precej živo, rada je tudi zahajala v družbo. To pa Puharju ni bilo več in zato se je v njo večkrat sprij. Očitljiv je, da mu je nevezista in večkrat grozil, da se bo ustrelil.

Zorka je seveda mislila, da se Šali. Na prvi dan pravoslavnega božiča je Puhar brez dovoljenja zapustil službo in odšel k dekleto. Ostal je pri Zorki vso noč bil je pa izredno potri in ne-prestano je govoril, da se bo ustrelil. Zjutraj je bil zelo ljubeznej v Zorko in ko je odšla na delo, jo je krepko objel in poljubil. »Zorka, zadnjic te poljubljam,« je dejal. Zorka mu seveda ni verjela in odšla je po opravki. Komaj je pa zapustila sobo, sta počila dva strela. Puhar se je dvakrat ustrelil v glavo.

Oblasti so ugotovile, da je nesrečni orožnik izvršil samomor v trenutni duševni zmedenosti.

V Bileču se je v nedeljo pred restavracijo »Balkan« ustrelil orožniški kaplar Janez Težak v glavo. Bil je takoj mrtev. Pri njem so našli pismo, v katerem pravi, da gre v smrt zaradi nesrečne ljubezni. Zaljubil se je v muzikantko Ivko, kateri pa ni bil všeč. Tragedija mladega orožnika je vzbudila splošno sočutje.

hriškega, bolgarskega, danskega, švedskega, norveškega, holandskega, madžarskega, finskega, estonskega, litovskega in latvijskega jezika.

Krebsovo zasebno življenje je bilo zelo originalno. Spal je samo pet ur na dan, jedel, je skoraj izključno meso, klobuka nikoli ni nosil. V njegovem kabinetu je stal samo en stol. Možu se je namreč vedno mudilo in zanašal se je nato, da ga noben gost ne bo dolgo nadlegoval, ker je pustil vsakega stat. Svojo ženo je gonil iz kabineta z glasnim čitanjem kitajskih ali malajskih zgodb. Nekoč je podaril za god zbirko starih perzijskih pesmi, ki jih je zatrl takoj čitati. Žena ga je prosila, naj ji te pesmi prevede in že drugi dan so bile prevedene v latinščino.

100 jezikov je znal

Eden najbolj znanih poliglotov je bil kardinal Mezzofanti, rojen 1. 1849. Nedavno je pa umrl v Berlinu legacijski svetnik E. Krebs, ki je kardinalovo slavo zasebil. Znal je nad 100 jezikov in narečij. Kot sedemletni tesarjev sinček se je lotil francoškega slovarja, ki ga je bil našel v šolski knjižnici. Čez nekaj mesecov je že obvladal francoščino, čeprav mu izgovorjava ni bila znana. Jezikovne sposobnosti malega Emilia so se v polni meri razvile še v gimnaziji. Po gimnaziji se je vpisal Krebs na juridično fakulteto berlinske univerze, obenem pa v orientalski seminar, kjer se je posvetil zlasti kitajščini. Dve leti sta mu zadostovali, da je govoril kitajščino bo-lej kot mnogi izobraženi Kitajci.

Krebsovo so ponudili mesto tajnika pri nemškem poslaništvu v Pekingu. Sprejel je to službo in nekoč je skromno priporočil, da govoril poleg kitajske še sirske, etiopske, staroegipčanske, topiške, gruzinske, perzijske, afganske, armenske in japonske jezike ter sanskrit. Krebs je postal v Pekingu 21 let. Ko se je leta 1912 obrnilo neko kitajsko pleme na revolucionarno vlado z daljšim dopisom, ga ni nihče razumeval in še Krebs ga je prečital in prevedel. V Pekingu je nadaljeval svoje študije in se naučil pola-goma ſe mandžurskega, mongolskega, tibetskega, korejskega, siamskega, ma-lajskoga in barmanskega jezika. Ko je izbruhnila svetovna vojna, se je vrnil Krebs v Nemčijo in v petih letih se je naučil portugalskega, rumunskega, al-banskega, češkega, slovaškega, srbo-

pa in slovenskega jezika.

Pač se pa v sovjetski Rusiji alkoholizem močno širi. Leta 1924. in 1925. so izdelali v Rusiji 510.000 litrov zganja in likerjev, leta 1928-29. pa že nad 5 milijonov litrov. V sami Moskvi so popili leta 1928-29. poleg likerjev 31 milijonov litrov vodke in 62 milijonov litrov piva. Samo desetina teh alkoholnih pijač je bila izdelana legalno. Največ pije komunična omladina. Lani je priredil ljudski komisar narodnega zdravja anketo, ki je pokazala zelo žalostno sliko. Pijančevanje je močno razširjeno tudi med delavstvom. V Petrogradu pije 70 odstotkov učencev od 8 do 16 leta vodno redno.

Pač se pa v sovjetski Rusiji alkoholizem močno širi. Leta 1924. in 1925. so izdelali v Rusiji 510.000 litrov zganja in likerjev, leta 1928-29. pa že nad 5 milijonov litrov.

V sami Moskvi so popili leta 1928-29. poleg likerjev 31 milijonov litrov vodke in 62 milijonov litrov piva.